

Załącznik
do Uchwały Nr III/12/2014
Rady Gminy w Szelkowie
z dnia 30 grudnia 2014r.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2015

Rozdział I

Samorząd gminny a ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi

1. Podstawa prawna działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych w gminie jest ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2012r. poz. 1356, z późn. zm.)

2. Zgodnie z zapisami art. 4¹. ust. 1 cytowanej ustawy samorząd gminny jest zobowiązany do:

- 1/ Prowadzenia działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu.
W szczególności zadania te obejmują:
- a) zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu,
 - b) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
 - c) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych:
 - c) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.
 - d) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów dotyczących reklamy napoiów alkoholowych i zasad ich sprzedaży (Art. 13¹ i art. 15 ustawy) oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego,
 - f) wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej,

2/ Zgodnie z zapisami art. 12 ust. 1 i 2 ustawy, rada gminy ustala, w drodze uchwały, dla terenu gminy liczbę punktów sprzedaży napoiów zawierających powyżej 4,5 % alkoholu (z wyjątkiem piwa) przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży i podawania napoiów alkoholowych. Do zadań wójtów, burmistrzów, prezydentów miast, zgodnie z art. 4¹ ust. 3 ustawy należy powołanie gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności inicjujących działania w zakresie określonym w ust. 1 oraz podejmujących czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego. Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wykonują także ekspertyzy dotyczące zgodności lokalizacji punktów sprzedaży napoiów alkoholowych z odnośnymi uchwałami rady gminy oraz wyraża opinie w drodze postanowień, stanowiące warunek wydania zezwolenia poprzez Wójta Gminy na prowadzenie sprzedaży napoiów alkoholowych (zgodnie z art. 18 ust. 1 ustawy).

3/ Przy opracowaniu Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych /GPPiRPA/ w Szelkowie na rok 2015 uwzględnione zostały wskazówki wynikające z **Rekomendacji do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych** Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

4/ Zadania i sposoby ich realizacji określone w GPPiRPA w 2015 roku dostosowane są do potrzeb lokalnych, przyjętej strategii i celów działania. Ich wykonanie ukierunkowane jest diagnoza problemów alkoholowych występujących na terenie gminy Szelków. Związane jest z potencjalnymi możliwościami prowadzenia wskazanych form pracy i wykonania w oparciu o posiadane lokalne zasoby instytucjonalne i osobowe oraz ewentualna pomoc merytoryczna i materialna ze strony podmiotów zewnętrznych – jednostek samorządowych wyższego szczebla, organizacji, instytucji i osób fizycznych.

5/ Finansowa podstawa realizacji GPPiRPA stanowią dochody gminy z opłat za wydane zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych zgodnie z art. 18² ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

6/ Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Szelkowie może być modyfikowane w przypadku uzasadnionych potrzeb związanych z zapobieganiem i rozwiązywaniem problemów alkoholowych po uzyskaniu pozytywnej opinii Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. W zależności od charakteru zgłaszanych zmian wymagane są także opinie lub uchwały Rady Gminy w Szelkowie.

7/ Za koordynację GPPiRPA odpowiedzialny jest Pełnomocnik Wójta Gminy Szelków ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii.

3. Obowiązujące uchwały Rad Gmin w Szelkowie i Zarządzenia Wójta Gminy Szelków dotyczące wykonania zadań określonych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

- 1/ Uchwała Nr XXXV/179/02 Rady Gminy w Szelkowie z dnia 12 sierpnia 2002r. w sprawie określenia zasad usytuowania miejsc i warunków sprzedaży napojów alkoholowych na terenie Gminy Szelków.
- 2/ Uchwała Nr XXVII/140/01 Rady Gminy w Szelkowie z dnia 3 września 2001r. w sprawie ustalenia liczby punktów sprzedaży napojów zawierających powyżej 4,5 % alkoholu (z wyjątkiem piwa), przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży jak i w miejscu sprzedaży.
- 3/ Zarządzenie Nr 27/09 Wójta Gminy Szelków z dnia 24 sierpnia 2009r. w sprawie powołania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- 4/ Zarządzenie Nr 27/08 Wójta Gminy Szelków z dnia 8 września 2008r. w sprawie powołania Pełnomocnika Wójta Gminy ds. Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii.

Rozdział II

Diagnoza sytuacji dotycząca problemów alkoholowych na terenie Gminy Szelków

1. Liczba ludności Gminy Szelków

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
<i>Ogółem</i>	3856	3906	3884	3845	3896	3788	3744
<i>w wieku 0-6</i>	286	304	303	297	307	291	255
<i>w wieku 7-18</i>	605	620	596	581	558	524	536

<i>kobiety w wieku 19-60</i>	1051	1053	1055	1038	1063	1025	1002
<i>kobiety powyżej 60 lat:</i>	490	468	469	462	460	454	461
<i>mężczyźni w wieku 19-65</i>	1235	1248	1256	1274	1308	1299	1291
<i>mężczyźni powyżej 65 lat</i>	228	212	205	193	200	195	199

/Według ewidencji ludności w Szelkowie. Stan na dzień 30.11.2014r./

2. Problemy społeczne związane z ograniczeniem aktywności zawodowej mieszkańców Gminy Szelków.

Liczba zarejestrowanych osób poszukujących pracy:

	Gmina Szelków							Powiat makowski						
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
<i>Ogółem</i>	276	342	327	378	383	391	346	3650	4313	4177	4581	4809	4940	4335
<i>- kobiet</i>	112	140	144	174	169	159	144	1716	1955	1924	2273	2259	2280	1918
<i>z prawem do zasiłku</i>	39	59	52	37	47	42	44	525	734	721	606	625	599	511
<i>- mężczyzn</i>	25	27	25	18	25	23	20	306	406	403	296	345	338	276
<i>- kobiet</i>	14	32	27	19	22	19	24	219	328	317	310	280	261	235
<i>Do 25 r. życia</i>	74	92	83	132	111	108	101	917	1096	1070	1260	1385	1330	1073
<i>- kobiet</i>					49	47		422	466			626	616	
<i>Długotrwałe bezrobotni</i>	195	218	207	234	252	264	227	2542	2537	2544	2915	3118	3302	3018
<i>- kobiet</i>					121	105		1243	1246			1535	1565	
<i>Powyżej 50 życia</i>	59	75	68	70	79	71	74	688	836	806	866	891	923	895
<i>- kobiet</i>					30	24		232	306			324	337	

/Podstawa: informacja Powiatowego Urzędu Pracy w Makowie Maz., stan na dzień 30.11.2014r./

Utrzymywanie się dużej stopy bezrobocia i jej strukturalny charakter stanowią jeden z głównych czynników ryzyka nasilania się problemów alkoholowych i zaburzeń o charakterze niedostosowania społecznego. Brak pracy, konieczność poszukiwania pracy poza miejscem zamieszkania ograniczają możliwość samodzielnego zaspokojenia potrzeb materialnych rodzin, sprzyjają reakcjom i zachowaniom frustracyjnym. Skutkiem, czego może być powstawanie negatywnych mechanizmów redukcji napięć, w tym poprzez nadużywanie alkoholu, a dalszą tego konsekwencją mogą być zachowania agresywne i przemoc w rodzinach. Związane z tym osłabienie funkcji opiekuńczo-wychowawczej rodziny naraża w sposób szczególny dzieci na poszukiwanie alternatywnych form aktywności, w tym destrukcyjnych – związanych ze spożywaniem alkoholu i kontaktem z innymi substancjami psychoaktywnymi.

3. Dostępność napojów alkoholowych.

Ilość punktów sprzedaży napojów alkoholowych na terenie Gminy Szelków

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
<i>- ogółem, w tym:</i>	24	23	23	23	20	20	22
<i>- zawierających do 4,5% alkoholu oraz piwo:</i>	24	23	23	23	20	20	22
<i>- zawierających do 4,5% - 18% alkoholu z wyjątkiem piwa:</i>	17	16	11	12	12	11	12

- zawierających powyżej 18% alkoholu:	13	13	14	15	14	13	13
---------------------------------------	----	----	----	----	----	----	----

Biorąc pod uwagę powyższe dane wskazać należy, iż jeden punkt sprzedaży napoiów alkoholowych w 2014r. przypada 170 mieszkańców. 2013r. na 1 pkt sprzedaży 189.4mieszkańców. w 2012 na 1 pkt sprzedaży 194.8 mieszkańców Gminy; w 2011-167 mieszkańców w 2010 – 169 mieszkańców. w 2009r – 170 mieszkańców.
/Powyższe dane obejmują łączną liczbę punktów sprzedaży napoiów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem, jak i w miejscu sprzedaży/.

4. Stan ładu i bezpieczeństwa publicznego na terenie Gmin Szelków – zjawiska związane z problemami alkoholowymi i narkotykowymi w okresie od 01.01.2014r. do 30.11.2014r.

W okresie od 1 stycznia do 30 listopada 2014r. na terenie Gminy Szelków odnotowano:

	2008r.	2009 r.	2010r.	2011r.	2012r.	2013r.	2014r.
1)zakłócenie ładu i porządku – ilość wykroczeń popełnionych po spożyciu alkoholu i środków odurzających:	1	-	4	0	5	0	Brak danych
2)liczba wypadków drogowych w tym:	12	7	4	3	7	5	4
a) zabici	3	4	4	0	3	2	0
b) ranni	14	5	4	4	4	6	5
4) liczba kolizji drogowych	39	50	34	43	39	37	43
5) nietrzeźwi kierujący pojazdami	36	14	11	31	23	11	14
6) liczba osób zatrzymanych do wytrzeźwienia w policyjnym pomieszczeniu dla osób zatrzymanych	15	11	9	8	14	3	5
7) liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskich Kart”	8	13	12	15	6	12	12
8) spożywanie napoiów alkoholowych wbrew zakazom	9	5	4	3	2	0	0
9) sprzedaż napoiów alkoholowych bez zezwolenia	0	0	0	0	0	0	0
10) sprzedaż alkoholu nieletnim	0	0	0	0	0	0	0
11) zgony po spożyciu alkoholu	0	0	0	0	Nie prowadzimy statystyk	Nie ustalono	0
12) liczba osób zatrzymanych pod zarzutem posiadania narkotyków	0	0	1	0	0	0	1
13) interwencje wobec osób nadużywających alkohol, w tym:	75	82	155	126	27	13	50
a) domowe	55	62	69	87	27	12	Brak danych
b) miejsce publiczne	20	20	86	39	0	1	Brak danych

/Podstawa: Informacja Komendanta Komendy Powiatowej Policji w Makowie Mazowieckim, stan na 30.11.2014 r./

5. Działania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Szelkowie na rzecz rodzin z problemami alkoholowymi.

W 2014 roku ze świadczeń Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Szelkowie korzystało 9 rodzin, w których stwierdzono występowanie problemu alkoholowego. W rodzinach tych wychowuje się 32 dzieci do 26 roku życia. Dożywianiem w szkołach objętych było 15 dzieci z rodzin alkoholowych.

Przy udzielaniu pomocy materialnej rodzinom uwzględnia się starania osób uzależnionych danej rodziny w walce z przewyciężeniem nałogu (korzystanie z pomocy psychologa, pedagoga, Poradni Rodzinnej).

/Podstawa: Informacja Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Szelkowie, stan na 30.11.2014r./

6. Przemoc w rodzinie.

Zjawisko przemocy w sposób ścisły wiąże się z problemem alkoholowym występującym w rodzinach. Statystyki podają, że większość sprawców czynów kwalifikowanych przez KPK jako fizyczne lub psychiczne znecanie się nad członkami rodziny bądź też zaniedbanie w stosunku do osób najbliższych działa pod wpływem alkoholu lub innych środków psychotropowych.

W 2014 r. Komenda Powiatowa Policji w Makowie Mazowieckim w ramach procedury „Niebieskiej Karty” sprawowała nadzór nad 12 rodzinami (12 rodzinami w 2013, 6 rodzinami-2012r, 15 rodzinami-2011r.), w których wystąpiły sytuacje znamionujące stosowanie przemocy domowej.

Do Punktu Dyżurów w Szelkowie z sytuacją kryzysową zgłosiło się 5 rodzin.

Rozdział III

Podstawowe strategie zmierzające do uzyskania celów programów.

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem od alkoholu poprzez:

- 1/ udostępnienie wstępnej pomocy terapeutycznej osobom uzależnionym i współuzależnionym w Punkcie Dyżurów czynnym w poniedziałek w godz. 13.00-16.00 i czwartek w godz. 14.00-15.00;
- 2/ motywowanie i informowanie o możliwości podjęcia leczenia odwykowego;
- 3/ współdziałanie z instytucjami zajmującymi się profilaktyką problemów alkoholowych, oraz pomoc osobom uzależnionym (placówki odwykowe, grupy samopomocowe);
- 4/ opłacenie kosztów biegłych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu;
- 5/ dofinansowanie Poradni Rodzinnej w Makowie Mazowieckim.

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy społecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie:

- 1/ podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu;

- 2/ prowadzenie przez punkt dyżurów poradnictwa dla osób stykających się z uzależnieniami najbliższych oraz doświadczających przemocy w rodzinie;
- 3/ udział w szkoleniach i konferencjach zwiększających kompetencje w zakresie pomocy rodzinom, w których dochodzi do zjawiska przemocy domowej;
- 4/ wdrażanie „Niebieskich Kart” - procedury interwencji w sprawach przemocy domowej;
- 5/ przeszkolenie członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w zakresie rozpoznawania, diagnozy, zapobiegania oraz leczenia choroby alkoholowej;
- 6/ dofinansowanie działań i programów związanych z opieką psychologiczną i prawną dla rodzin dotkniętych problemem przemocy realizowaną przez instytucje, organizacje pozarządowe, kościoły;
- 7/ koordynowanie działań dotyczących pomocy ofiarom przemocy poprzez współpracę z Policją, GOPS, Zespołem Interdyscyplinarnym, szkołami przedstawicielami ochrony zdrowia oraz organizacjami pozarządowymi i osobami fizycznymi realizującymi programy przeciwdziałania przemocy domowej;
- 8/ opracowanie materiałów informacyjnych o możliwościach uzyskania pomocy w gminie Szeków;
- 9/ organizacja i udział w lokalnych i ponadregionalnych kampaniach na temat przeciwdziałania przemocy i agresji.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenia pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych:

- 1/ prowadzenie edukacji dla dzieci i młodzieży w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych;
- 2/ finansowanie realizowanych w szkołach programów profilaktycznych dla dzieci, młodzieży oraz rodziców na temat wszystkich uzależnień (udział w kolejnej edycji programu „Zachowaj Trzeźwy Umysł” oraz innych);
- 3/ dofinansowanie kosztów dożywiania dla dzieci uczestniczących w zajęciach pozalekcyjnych, w rodzinach których występują problemy alkoholowe;
- 4/ dofinansowanie kosztów zakupu sprzętu sportowego do prowadzenia zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży w świetlicach wiejskich ;
- 5/ podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napoiów alkoholowych;
- 6/ nawiązanie współpracy z policją w celu zwiększenia liczby kontroli stanu trzeźwości kierowców oraz dystrybucji materiałów edukacyjnych na temat problematyki alkoholowej, np. licznik trzeźwości;
- 7/ prowadzenie pozalekcyjnych zajęć edukacyjnych w wymiarze 2 godzin lekcyjnych tygodniowo w Gminnym Centrum Edukacji Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego.

4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych poprzez:

- 1/ finansowanie pobytu dzieci pochodzących z rodzin dysfunkcyjnych na obozach organizowanych przez Fundacje i Stowarzyszenia, których celem statutowym jest pomoc osobom zagrożonym zjawiskiem alkoholizmu;

- 2/ pomoc instytucjom i organizacjom zajmującym się organizacją imprez propagujących zdrowy styl spędzania wolnego czasu;
- 3/ dofinansowanie innych podmiotów, których forma działalności ma za zadanie pracę z dziećmi i rodzinami, w których występują zjawiska patologiczne;
- 4/ pomoc materialowa i finansowa niezbędna przy organizacji imprez, wycieczek, wjazdów propagujących zdrowy styl spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież.

5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów dotyczących napoiów alkoholowych i zasad ich sprzedaży (Art. 13¹ i art. 15 ustawy) oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego poprzez:

1. Kontrole podmiotów gospodarczych prowadzących sprzedaż napoiów alkoholowych,
2. Utrzymanie obowiązujących na terenie gminy zasad usytuowania punktów sprzedaży napoiów alkoholowych o zawartości powyżej 4,5 % alkoholu.

6. Pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego realizowana będzie poprzez:

- 1/ Wsparcie finansowe instytucji i przedsięwzięć służących przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu osób uzależnionych i ich rodzin.
- 2/ Wsparcie finansowe rodzin, w których sytuacja materialna (udokumentowana odpowiednimi zaświadczeniami) jest szczególnie trudna połączona np. z bezrobociem, chorobą, wielodzietnością.

Rozdział IV

Realizatorzy programów:

1. Pełnomocnik Wójta Gminy Szelków ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
2. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Szelkowie;
 - 1/ za posiedzenie członkowie komisji otrzymują wynagrodzenie w wysokości 120 zł brutto. Przewodniczący Komisji otrzymuje wynagrodzenie w wysokości 200 zł brutto. Wypłata dokonywana jest na podstawie listy obecności;
 - 2/ członkom komisji wykonującym inne czynności na polecenie Przewodniczącego Komisji przysługuje wynagrodzenie w kwocie 70,00zł.
3. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szelkowie;
4. Szkoły;
5. Policja;
6. Placówki służby zdrowia;
7. Parafie;
8. Inne podmioty.

Rozdział V
Finansowanie Programu

1. Program będzie finansowany ze środków uzyskanych z opłat za wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.
2. Ogólny przewidywany koszt GPPiRPA w roku 2015 wynosi – 55.000,00 zł.